

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL BAUDŲ UŽ VARTOTOJŲ INTERESŲ APSAUGOS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ PLAČIAI PAPLITUSIUS PAŽEIDIMUS IR SĄJUNGOS MASTU PLAČIAI PAPLITUSIUS PAŽEIDIMUS DYDŽIO NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO IR VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGSĖJO 18 D. NUTARIMO NR. 970 „DĖL ĮSPĖJIMŲ IR BAUDŲ UŽ LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS KOMERCINĖS VEIKLOS VARTOTOJAMS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS SKYRIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TAP-22-594) (TAIS-22-2999(2))

2022-04-26 Nr. NV-1115

Vilnius

Rengėjas: Teisingumo ministerija.

Tikslas: nustatyti veiksmingų, proporcingų ir atgrasančių baudų už plačiai paplitusius pažeidimus (*varotojų interesų apsaugos ES teisės aktams prieštaraujantis veiksmas ar neveikimas, kuriuo buvo padaryta žala, yra daroma žala arba gali būti padaryta žala varotojų atžvilgiu bent trijose valstybėse narėse*) ar Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus (*kuriuo buvo padaryta žala, yra daroma žala arba gali būti padaryta žala varotojų kolektyviniams interesams bent dvi trečdalis visų valstybių narių sudarančiose valstybėse narėse, kuriose gyvena bent du trečdaliai visų Sąjungos gyventojų*) apskaičiavimo tvarką.

Esama situacija:

- 2021 m. gruodžio 23 d. Seimas priėmė Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimą (įsigalioja nuo 2022 m. gegužės 28 d.), kuriuo nustatyta, kad už pažeidimą, kuris yra plačiai paplitęs pažeidimas ar Sąjungos mastu plačiai paplitęs pažeidimas, verslininkui gali būti skiriama iki 4 procentų jo metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse dydžio bauda. Jeigu verslininkas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, jam gali būti skiriama iki dviejų milijonų eurų bauda. Skiriamos baudos dydis nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą, trukmę, verslininko gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius, ankstesnius verslininko padarytus teisės aktų, reglamentuojančių vartotojų teisių apsaugą, pažeidimus, atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes;
- 2021 m. gruodžio 23 d. Seimas priėmė Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pakeitimą (įsigalioja nuo 2022 m. gegužės 28 d.), kuriuo nustatyta, kad už nesąžiningą komercinę veiklą ar už komercinės veiklos subjekto prisiimtų įsipareigojimų imtis taisomųjų priemonių vartotojų naudai nevykdymą, komercinės veiklos subjektui, atsakingam už plačiai paplitusį pažeidimą ar Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą, gali būti skiriama bauda iki 4 procentų jo metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse. Jeigu komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, jam gali būti skiriama bauda iki dviejų milijonų eurų. Įspėjimas skiriamas ir baudos dydis nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą, komercinės veiklos subjekto gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius, trukmę ir atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes;
- minėtų įstatymų pakeitimuose nustatyti tik maksimalūs baudų už vartotojų interesų apsaugos ES teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus, dydžiai.

Esmė:

- patvirtinti bendras (vienodas) baudų dydžio nustatymo taisyklės už visus vartotojų interesų apsaugos ES teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius

pažeidimus (t. y. įskaitant ir už nesąžiningą komercinę veiklą, kuri yra plačiai paplitęs pažeidimas ar Sąjungos mastu plačiai paplitęs pažeidimas);

- nustatyti, kad baudos dydis būtų apskaičiuojamas trimis etapais:
 - pirmajame etape apskaičiuojamas pradinis baudos dydis (už plačiai paplitusį pažeidimą lygus 1,5 procento verslininko (komercinės veiklos subjekto) metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais valstybės narėse, kuriose padarytas pažeidimas; už Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą lygus 2 procentams verslininko metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais valstybės narėse, kuriose padarytas pažeidimas. Jeigu verslininkas (komercinės veiklos subjektas) nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, pradinis baudos dydis už plačiai paplitusį pažeidimą lygus 750 tūkstančių eurų, o už Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą – vienam milijonui eurų);
 - antrajame etape apskaičiuojamas bazinis baudos dydis (atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, trukmę, mastą, gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius atitinkamai pagal kiekvieną kriterijų gali būti mažinamas arba didinamas pradinis baudos dydis iki 20 procentų);
 - trečiajame etape apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis (atsižvelgiant į nustatytas atsakomybę lengvinančias arba sunkinančias aplinkybes skiriamos baudos dydis didinamas arba mažinamas iki 40 procentų).
- visais atvejais baudos dydis negali viršyti įstatymuose nustatytų maksimalių baudos dydžių (4 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybės narėse, o jei nepateikia informacijos apie savo metines pajamas – dviejų milijonų eurų);
- patikslinti Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 „Dėl Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatas:
 - numatyti, kad skaičiuojant bazinį baudos dydį būtų atsižvelgta į pažeidimo pobūdį, sunkumą, trukmę, mastą, gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius atitinkamai pagal kiekvieną kriterijų mažinant arba didinant pradinį baudos dydį iki 20 procentų;
 - atsižvelgiant į tai, kad nėra numatyta pradinio baudos dydžio, kai komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas arba jų nėra nurodyta Juridinių asmenų registre, numatyti, kad tokiu atveju pradinis baudos dydis lygus 50 tūkstančių eurų (pakartotinai pažeidus Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymą – 100 tūkstančių eurų).

Derinimas:

- be pastabų suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, anot Teisingumo ministerijos, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija darbo tvarka informavo, kad nutarimų projektams pastabų neturi, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos pastabos suderintos darbo tvarka, Lietuvos darbdavių konfederacija, Asociacija „Investor's forum“ bei vartotojų asociacijos pastabų ir pasiūlymų nustatytu terminu nepateikė;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė derino be pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertimo išvada: siūlytina klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37070663789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt